

VZPOMÍNKY JAKO VÝCHODISKO PRO „ZPRACOVÁNÍ MINULOSTI“

Utta Müller-Handl

Přednáška podává zprávu o dokumentaci a výzkumném zhodnocení dlouhodobého integračního procesu sudetoněmeckých žen ve spolkové zemi Hessensko. Podkladem práce jsou životopisné vzpomínky, které autorka posbírala v letech 1989–90 v intenzivních rozhovorech s těmito ženami. Nejhlubší přelom v životopise sudetoněmeckých žen představuje období mezi koncem války a nuceným vysídlením z Československa. Tento mezník překrývá vzpomínky starých žen směrem do minulosti i do současnosti, je ještě z velké části psychicky nezpracován a stojí tak v cestě vyrovnání s minulostí. Bez ohledu na otázku osobní viny byly tyto ženy coby sudetské Němky postaveny po ukončení války do řad viníků, současně se však staly oběťmi represe a vyhnanekyněmi. Ono splynutí viníka a oběti jim současně ztěžuje, vyrovnat se nezaujatě s otázkou jejich společných dějin s Čechy. Ani po více jak čtyřiceti letech nejsou tyto ženy v Hessensku „bez pochyb“ doma. V Hessensku se jim podařilo zdomácnět právě pomocí celých sítí vztahů mezi jimi samými zrekonstruovanou etnickou skupinou. Jejich celý život jim jde o to, jak se vyrovnat se ztrátou identifikace se společenskými souvislostmi a při tom najít i míru, která by byla pro ně snesitelnou.